

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΥ

ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΗΣ 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1910

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1910

3
BIB 4/5

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ

ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣΑ ΥΟΠ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΥ

ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΗΣ 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1910

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1910

**Ἀξιοθέβατε Διευθυντά,
Ἐντιμότατοι συνάδελφοι,
Φίλοι μαθηταί,
καὶ λοιπὸν εὐσεβῆς ἐκκλησίασμα.**

Τὸ δι' εὐσεβοῦς ἄγειν μνήμης καὶ διὰ πανδήμων πανηγύρεων τιμᾶν καὶ γεραίρειν τοὺς ἀθλητὰς, τοὺς προμάχους καὶ διδασκάλους τῆς ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως, καὶ τοὺς εὐεργέτας τοῦ ἔθνους πηγάζει μὲν ἀπὸ τοῦ δικαίου αἰσθήματος τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνης, ἀφορᾷ δ' ὅμως οὐχ' ἦττον καὶ εἰς τὴν ἐντεῦθεν προσγιγνομένην ἡμῖν αὐτοῖς ὠφέλειαν. Ἡ ἐν φιλοῖς λόγοις, καὶ τοῖς μάλιστα περὶ τὴν λέξιν καὶ φράσιν ἀμέμπτως καὶ καλῶς ἔχουσιν, ἀνάδειξις τῶν ἐξόχων ἀρετῶν, ὧν τυγχάνει δεκτικὴ ἢ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ, παραθήγει μὲν καὶ αὕτη καὶ παρορμᾷ πρὸς οἰκείωσιν τῶν ἀρετῶν τούτων, ἀλλὰ πολλῶ ἔλαττον τοῦ ζῶντος παραδείγματος, τοῦ ἐνσαρκώσαντος ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀρετὴν καὶ αἶροντος οὕτω πάντα δισταγμὸν καὶ ἀντιλογίαν περὶ τὴν κατόρθωσιν αὐτῆς. Πάγκαλον ταμειὸν παμπόλλης σοφίας θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης, ἀλλ' ἅμα καὶ κατ' ἐξοχὴν ζῶντα πρότυπα ἀρετῆς ἐγένοντο καὶ οἱ τρεῖς πανεύφημοι τῆς Ἐκ-

κλησίας Ἱεράρχαι, ὧν τὴν μνήμην πανηγυρικῶς σήμερον ἑορτάζομεν. Ὅθεν δευτε ἐπιστήσωμεν ἐπὶ βραχὺ τὸν νοῦν ἐπ' αὐτοὺς, μικρὸν οὕτω πρὸς τὴν ἱεράν αὐτῶν μνήμην ἀποτίνοντες εὐγνωμοσύνης φόρον, πολλῶ πλέον δ' ἡμεῖς αὐτοὶ καρπούμενοι ὄφελος ἐκ τοῦ παραδείγματος τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀρετῆς.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἐκ τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης ἀφορμῆς ἀπηύθυνα πρὸς ὑμᾶς τὸν λόγον, φίλοι μαθηταί, προῦβαλλον πρὸ ὑμῶν τὴν εἰκόνα τῆς μαθητείας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, διεζωγράφισα τὰς τε οἴκοι καὶ τὰς ἐν τῇ ξένῃ σπουδᾶς αὐτῶν καὶ ἀνέδειξα τὴν παραδειγματικὴν φιλομάθειαν αὐτῶν. συνημμένην τῇ προσηκούσῃ παντὶ ἀληθῶς παιδευομένῳ εὐσεβείᾳ καὶ χρηστότητι. Ἄλλ' οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι δὲν ἦσαν μόνον γνήσιοι Ἕλληνας, ἀκόρεστον ἔχοντες πρὸς τὴν μάθησιν δίψαν, ἦσαν καὶ ἀληθεῖς χριστιανοί, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἐξεπροσώπευσαν δύο τῶν κατ' ἐξοχὴν χαρακτήρων τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν πρὸς τοὺς πάσχοντας.

Τὸ μῖσος πρὸς τὴν κακίαν καὶ ἡ ἀποστροφή πρὸς τὰ διάφορα πάθη, τὰ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐμφωλεύοντα καὶ καθιστάντα ταλαίπωρον τὸν παρόντα αὐτοῦ βίον, ἄνευ ἐλπίδος δὲ τὸν μέλλοντα, δέον ἀπαραιτήτως νὰ χαρακτηρίζωσι τὸν ἀληθῆ ὁπαδὸν τοῦ Κυρίου, τὸν μὴ ὀνόματι, ἀλλὰ πραγματι ὄντα τοιοῦτον. Ἄφ' ἑτέρου ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πάσχοντα ἀδελφόν, τὸν πένητα, τὸν ἀσθενῆ, τὸν παντοίοις ὑλικοῖς καὶ ἠθικοῖς κατατρυχόμενον δεινοῖς, ἐξήρθη ὑπερπᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν τοῦ χριστιανοῦ ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κυρίου, εἰπόντος τὸν μέγαν ἐκείνον λόγον τῆς ἀπείρου αὐτοῦ πρὸς τοὺς πάσχοντας συμπαθείας «ἐφ' ὅσον ἐποίησατε ἐνὶ τούτων ἐμοὶ ἐποιήσατε.»

Τὸ μῖσος πρὸς τὴν κακίαν, τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὰ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐμφωλεύοντα πάθη τοῦ ἐγωῖσμοῦ, τῆς φιλαυτίας, τῆς πλεονεξίας, τῶν ἀκράτων ὑλικῶν ἀπολαύσεων, τῶν καταχραινουσῶν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν καὶ καθιστᾶσάν αὐτὴν ἀνεύθετον πρὸς μεγάλα καὶ ὑψηλά, διετράνωσαν οἱ ἀληθεῖς οὗτοι ὁπαδοὶ καὶ μιμηταὶ τοῦ Κυρίου, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι ζηλώσαντες τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν τῶν πτωχῶν ἐπιμέλειαν. Τὸ μῖσος αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἐν πολλῷ μείζονι μέτρῳ, ἀσκουμένην κακίαν ἦν τὸ κυρίως ἀγαθὸν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐπὶ σειρὰν ὄλην ἐτῶν ἐγκατάλειψιν τοῦ κόσμου, καὶ τὴν ἐν τῇ μονῳσί ἀπερίσπαστον ἀσκήσιν σώματος καὶ ψυχῆς. Τὸ αὐτὸ τοῦτο πρὸς τὴν κακίαν μῖσος προάγει αὐτοὺς, ὅπως διὰ τῶν μάλιστα ἐπαγωγῶν χρωμάτων διαζωγραφῶσι τὴν εἰκόνα τοῦ μονήρου βίου καὶ ἐξαίρωσι τὴν μοναδικὴν πολιτείαν εἰς ὑπεράνθρωπον αὐτὸ τοῦτο περιωπὴν.

Ὑστῆμα γνωστὸν ἡμῖν σήμερον ἐκ τῶν σκιερῶν ὡς τὰ πολλὰ αὐτοῦ ὄψων φυσικόν, ὅπως γενικῶς καταδικάζεται. Ἄλλ' οἱ τὸ παλαιὸν τὸν μονήρη ἀσκούντες βίον, οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὠρμῶντο πρὸς τὴν ἔρημον ἐξ ἀναλόγων ἀφορμῶν, οἷαι εἶλκον πρὸς αὐτὴν καὶ τοὺς ἀγίους Βασίλειον, Γρηγόριον καὶ Χρυσόστομον. Ἐνταῦθα ἐν τῇ ἐπὶ τῷ αὐτῷ διαμονῇ τῶν τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ βίου ἐκλεξαμένων κατεσπᾶτο μὲν ἡ ὄφρυς καὶ τὸ τῆς ἀλαζονείας φύσημα διὰ τῆς ἀποταγῆς τῶν τοῦτο ριπιζόντων ἐγκοσμίων, κατεθλάτο δὲ τὸ αὐτόβουλον τῆς δυσηγίου θελήσεως διὰ τῆς ἀπολύτου ὑπαγωγῆς αὐτῆς εἰς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου ἢ τοῦ προϊσταμένου, ἠτρόφει καὶ ἀπεσβέννυτο ἡ ἀκόρεστος τῆς πλεονεξίας δίψα, ἀπαγορευομένης πάσης ἰδιωτικῆς κτήσεως, καὶ ἐτιθασεύοντο ἐπὶ πᾶσιν αἱ ἄγριαι τῆς φύσεως ὀρμαὶ διὰ

της ἐγκρατείας, της λιτότητος, της διαρκούς πνευματικῆς ἐνασχολήσεως.

Ὅτε τὸ ἀκατάσχετον ρεῦμα τοῦ ἐθνικοῦ ὕλισμοῦ ἡ πείλει νὰ καταπνίξῃ πᾶν ὕψηλόν καὶ εὐγενές, ὅτε οἱ τῶν πόλεων κάτοικοι, καὶ τῶν χριστιανῶν αὐτῶν οἱ πολλοί, ἐδούλευον τῷ ἐγωισμῷ, τῇ φιλαυτίᾳ, τῇ πλεονεξίᾳ, ταῖς ἡδοναῖς, τῷ πολλαπλῷ κοινωνικῷ ψεύδει. Ὅτε ἡ τῶν παθῶν ἔρμαιον καταστάσα θέλησις ἐκώφευε πρὸς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως ἢ τέλεον ἡδυνάτει νὰ ὑπακούσῃ αὐτῇ. Τότε ἡ ἔρημος, οἱ πόρρω τῶν πόλεων βουνοὶ παρείχον ἄσυλον εἰς τοὺς ποθοῦντας νὰ περισώσῃ τὴν ἀληθῆ ἀνθρωπίνην εὐγένειαν, εἰς τοὺς ἐφιεμένους νὰ κατισχύσωσι τῶν ἀχαλινώτων παθῶν, εἰς τοὺς ζηλοῦντας τὸ ἀδόλωτον φρόνημα καὶ τὴν γαληνιαίαν συνείδησιν. Καὶ καθίσταντο οὕτω ἡ ἔρημος καὶ οἱ ἄβανοι πολλάκις βουνοὶ ἢ σωστικὴ ἄγκυρα τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, κινδυνευούσης τὸ ναυάγιον τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς χρεωκοπίας. Ἐνταῦθα τὸ πνεῦμα, λυόμενον τῶν δεσμῶν τῆς ὕλης, προσητένιζε πρὸς τὸν οὐρανόν, πρὸς τὸν τῶν πάντων ποιητὴν καὶ δημιουργόν, πρὸς τὸν προνοητὴν καὶ τῶν στρουθίων, πρὸς τὸν κοινὸν πάντων πατέρα, πρὸς τὴν ἐνσάρκωσιν τῆς δυνάμεως, τῆς σοφίας, τῆς ἀγάπης, καὶ παρ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ ἐπράυνε τὸν σάλον τῶν παθῶν, διεσκεδάζε τὴν ἀχλὺν τῆς διανοίας καὶ ἐκράτυνε τὴν ἰσχὺν τῆς θελήσεως, ὅπως χαλιναγωγῆσῃ τὸ ἀκράτητον ἄρμα τῶν παθῶν καὶ συγκρατήσῃ καὶ ἀναγάγῃ τὸν ὅλον ἀνθρωπον εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ περιωπήν. Ἐνταῦθα, ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ, ἐν τῇ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον κατόψει τοῦ μεγαλείου τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ συγκεντρώσει τοῦ βλέμματος τῆς ψυχῆς εἰς ἑαυτήν, ἐν τῇ ἐξημερώσει τοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ περισπωμένου θηρίου ἐσφυρηλατοῦντο οἱ πνευματικοὶ ἀνθρωποὶ, τὸ ἰδεῶδες τῆς

χριστιανικῆς θρησκείας, οἱ ἀνθρωποὶ οἱ ἐν πάσαις ταῖς ἐνεργείαις αὐτῶν ποδηγετούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτοῖς πνεύματος τοῦ Θεοῦ, οἱ ἡγεμόνα ἔχοντες τὸν ἀθόλωτον ὑπὸ τῶν παθῶν νοῦν καὶ τελεστήν τῶν ἰδίων βουλῶν ἀγνήν καὶ σθεναρὰν θέλησιν. Τοιοῦτοι μόνον ἀνθρωποὶ ἡδύναντο νὰ καταστῶσιν ἀληθῆς φάρος τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κλυδωνιζομένης κοινωνίας, καὶ δίκην ἀσφαλοῦς ἐρύματος νὰ περισώσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πάντοθεν ἐπὶ αἰῶνας ὄλους κατακλύσαντος αὐτὴν βαρβαρισμοῦ. Τοιοῦτοι μόνον ἀνθρωποὶ ἡδύναντο αὐτὴν τὴν βαρβαρικὴν ὄρμην, τὴν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τὰ πάντα ἀφανίζουσαν, Ὀρφέως δίκην καταστέλλοντες, ἡμεροῦντες καὶ ἐξευγενίζοντες νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν φορέα πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναγεννήσεως. Τοιοῦτοι μόνον ἀνθρωποὶ ἡδύναντο νὰ περισώσωσιν ἀκεραίαν τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ἀποκρούοντες πᾶσαν δολερὰν πολιτικὴν συναλλαγὴν καὶ γυμνὰ προβάλλοντες τὰ στήθη ἐν τῇ ἀμύνη τῶν πατρίων δογμάτων. Τοιοῦτοι μόνον ἀνθρωποὶ ἡδύναντο ὀδυνηρὰν νὰ ρῆξωσι κραυγὴν κατὰ τῆς καθολικῆς τῆς κοινωνίας ἠθικῆς ἐκλύσεως, κατὰ τῆς ἀδικίας, τῆς πλεονεξίας, τῆς βαρβαρότητος, τῆς καταθλίψεως τοῦ ἀσθενοῦς, τῆς ἠθικῆς σαπρίας καὶ τῆς ἐγκληματικότητος αὐτῶν τῶν ἀνωτέρων κοινωνικῶν τάξεων καὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων καὶ βασιλέων. Καὶ ἡ φωνὴ αὐτῶν, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε διὰ γραφῆς, ἠκούετο ὡς βροντὴ κεραυνοῦ, καὶ ἔπτησσαν πρὸ αὐτῆς καὶ οἱ μάλιστα ἀπαθείς καὶ πεπωρωμένοι, καὶ ἔκκλινον τὰ γόνατα αὐτοκράτορες, καὶ ἐπαραδειγματίζετο ἡ ἀνθρωπότης ὅλη.

Ἐν τῇ ἐν τῇ μονῳσει ἐν μέσῳ τῆς παγκάλου φύσεως μυστικῆς συνομιλίας τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀφιεμένης εἰς ἑαυτήν, ἡρμένης ὑπὲρ τὰ γήινα, ἐξηγνισμένης ἀπὸ τῆς ἰλῦος τῶν τριόδων καὶ τῆς σηπεδόνοσ τῶν μεγάρων καὶ τοῦ

πλούτου, ἐν τῇ ἐν τῇ μονώσει περισυναγωγῇ εἰς ἑαυτοῦς, ἀντλοῦντας ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῆς ψυχῆς οὐκ ἔλαττον ἢ ἐκ τῶν ἀκενώτων θησαυρῶν τῆς ἔσω καὶ τῆς θύραθεν σοφίας, ἐν τῇ ἐνταῦθα διὰ τῆς ἀπερίττου διαίτης καὶ τῶν συμμέτρων πνευματικῶν καὶ σωματικῶν πόνων δουλαγωγία τῶν ἐκτρόπων τῆς σαρκὸς ὀρμῶν, ἐν τοῖς ἐκ τοῦ κύκλου τῶν μοναζόντων μεγάλοις παραδείγμασι ἐσφυρηλατήθη πάντως καὶ ὁ ἄγιος χαρακτήρ τῶν τριῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Ἱεραρχῶν. Ἐνταῦθα ἐστερεώθη ἡ πίστις αὐτῶν, ἐνταῦθα ἠσκήθη τὸ πρὸς τὴν κακίαν μίσος, προβιβασθὲν εἰς ἐνεργὸν ἀριότητα βίου, ἐνταῦθα ἐστομώθη ἡ ἀγία θέλησις αὐτῶν, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ κοινου ἀγαθοῦ μὴ πτοουμένων τὸ παράπαν, ἐνταῦθα ἐκαλλιεργήθη ἡ ταπεινοφροσύνη αὐτῶν, θυσιαζόντων τὴν ἀτομικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν προσωπικὴν φιλοδοξίαν ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἐνταῦθα τέλος προήχθη εἰς τὸ κατακόρυφον ἡ ὑπὲρ τοῦ πλησίον ἀγάπη, ἡ πρὸς τοὺς ἑνδεεῖς καὶ τοὺς πάσχοντας ὄνεξάντλητος, ἐνεργὸς καὶ ἀποτελεσματικὴ συμπάθεια. Τοιαῦτα ἀγαθὰ ἐκαρπώσαντο πρὸ πάντων ἐν τῇ μονώσει καὶ μετὰ τῶν μοναζόντων οἱ ἄγιοι οὗτοι Ἱεράρχαι καὶ δι' αὐτῆς κατ' ἔξοχὴν ἀνεδείχθησαν στῦλοι τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, καὶ εὐεργέται μέγιστοι τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τοῦ Ἐθνους.

Φίλοι μαθηταί· Προνοία τινὶ ἀληθῶς Θεοῦ, καὶ συνέσει δ' αὐτῶν ἰδίᾳ οἱ ἀοίδιμοι ἰδρυταὶ τῆς ἡμετέρας Σχολῆς ἔπηξαν τὴν καλιὰν αὐτῆς ἐν τῇ μονώσει ταύτῃ, πόρρω τῆς τύρβης τῆς πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν ἀπλουμένης μεγαλοπόλεως, ὑπὸ τὰς μυροβόλους πεύκας, καὶ ἐν τῷ εὐρέως διανοιγομένῳ ὀρίζοντι. Προνοία τινὶ Θεοῦ, οὐδέποτε ἐγκαταλείποντος τὸ ἐκλεκτὸν αὐτοῦ ὡς τὸν πάλαι Ἰσραὴλ Ἐθνός, συνήλθετε ἐνταῦθα ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἑκατοστῆς ὄλαι εὐ-

γενεῖς καὶ σφριγῶντες βλαστοί, συναγερμένοι ἐκ τῶν ἐγγύς καὶ τῶν πόρρω, ἐκ τῶν περάτων καὶ τῶν ἐσχατιῶν τῆς γῆς, πρὸς ἃς ἡ νοημοσύνη τῆς ἡμετέρας φυλῆς καὶ ἡ ἀκατάβλητος αὐτῆς δραστηριότης ἀπ' αἰῶνων ὤθησε καὶ ὠθεῖ τὰ τέκνα αὐτῆς. Φίλοι μαθηταί· Εἴτε μέλλετε νὰ κατακολουθήσητε τοῖς ἔχνεσι τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τροπαιοφόρως νὰ περιαγάγητε διὰ θαλασσῶν καὶ ὠκεανῶν τὴν σημαίαν τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας, εἴτε μέλλετε ἐγκαθιστάμενοι ἐν τῇ ξένῃ νὰ μετέρχησθε τὸν Κερδῶνον, διὰ τῆς τιμότητος καὶ ἐνεργητικότητος ὑμῶν τιμῶντες τὸ γλυκὺ καὶ τιμαλφὲς τῆς πατρίδος ὄνομα, εἴτε μέλλετε νὰ ἀθλήσητε οἴκοι, διότι ἄθλος τις εἶνε καὶ ὀφείλει νὰ εἶνε ἄχρι καιροῦ ἀποκαταστάσεως ὁ τῶν ἐγγύς βίος πάντων ἡμῶν, καρπώσασθε τῶν ἀγαθῶν τῆς ἡς ἐλάχετε ταύτης μονώσεως, τοῦ ἐξόχως ὠραίου τούτου περιβάλλοντος, καὶ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγωγῆς τοσοῦτων ὁμαιμόνων. Πρὸς τῷ πλουτισμῷ τοῦ νοῦ διὰ τῶν ἀναγκαίων πνευματικῶν ἐφοδίων ἀποκαθάρατε ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ τούτῳ, ὡς ἐν καμίῳ πυρὸς, τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἀπὸ πάσης κακίας, καὶ ἀναπτύξατε αὐτὴν καὶ ἐπιρρώσατε ὡς δεῖ. Ἀληθὲς καὶ ἀναντίρρητον, ὅτι σωματῶν ὑγιῶν καὶ εὐρώστων εἴπερ ποτὲ χρῆζομεν σήμερον· ἀληθὲς κοὶ ἀναντίρρητον, ὅτι ἡ ὄσον ἔνεστιν ἀρτιωτέρα καὶ τελειωτέρα σωματικὴ ὑγίεια καὶ ἀκμὴ ὑπόκειται καὶ ὡς ἀρραγῆς κρηπίς ὁμαλοῦ ψυχικοῦ βίου. Ἀλλὰ καὶ ψυχῶν, καὶ τούτων κατ' ἔξοχὴν, ψυχῶν ἰσχυρῶν, μεγάλων, εὐγενῶν τὴν ὄντως εὐγένειαν εἴπερ ποτὲ χρῆζομεν ἐπίσης σήμερον, φίλοι μαθηταί. Ψυχαὶ νοσηραί, ψυχαὶ ἀνερμάτιστοι, ψυχαὶ ἀσθενεῖς, ψυχαὶ δουλαγωγούμεναι ὑπὸ τοῦ σώματος, ψυχαὶ χαμαιπετεῖς καὶ χαμαιζηλοὶ, καταρρηγνύμεναι ὡς εἰπεῖν καὶ κατασπώμεναι πρὸς τὴν γαιώδη ἰλὸν καὶ τὸν βόρβορον, ψυχαὶ φίλαυτοι, ἐγῶιστικά, ψυχαὶ ἀκόρεστοι,

ψυχαι δολεραί, ἀφιλόφρονες, ψυχαι εὐτελείς πρὸς οὐδέν εἰσι χρήσιμοι. Ἀσυγκρίτως προκριτότερα εὐθρυπτα καὶ ἀσθενικὰ σωματῖα εὐγενεῖς καὶ ἰσχυρὰς ἐγκλείοντα ψυχάς, ἢ σώματα μεγάλα καὶ ἰσχυρά, ἀγόμενα ὑπὸ ψυχῶν ἀσυνέτων καὶ πονηρῶν. Τὰ πρῶτα οἰοεὶ μεταλαμβάνουσι τῆς ρώμης τῆς ψυχῆς, σωφρόνως ἄλλως τε καὶ φειδομένως χρωμένως αὐτοῖς, τὰ δεύτερα πρὸς οὐδέν εἰσι χρήσιμα, μάλλον δὲ ζημίας καὶ ταύτης πολλῆς καθίστανται πρόξενα. Ἄλλὰ τύχη ἀγαθῆ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος, ὅπως μὴ εὐμοιρῆτε καὶ σωματίων ὑγιῶν, καὶ ἀπολαύητε οὕτω τῆς μυχίας ἐκείνης εὐφροσύνης, ἧς ἡδέως ἀπολαύουσιν οἱ εὐ ἔχοντες κοὶ κανονικῶς λειτουργοῦντες ἔμβιοι ὄργανισμοὶ Πρόσσεχετε ἐπὶ βραχὺ τὸν νοῦν ἐπὶ τοὺς ἀσθενικοὺς καὶ μαρασμώδεις, ἢ μελαγχολία εἶναι ἐζωγραφημένη ἐπὶ τῆς ὄψεως αὐτῶν, νωθραὶ καὶ βεβιασμένοι εἶναι αἱ κινήσεις τῆς ἐν αὐτοῖς ζωῆς. Ἀπίδετε πρὸς τοὺς ὑγίεις, ἢ χαρὰ ἐπανθῆ ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῶν, ἢ φύσις καὶ τὰ περίε προσμειδιῶσιν αὐτοῖς, πᾶσα κίνησις αὐτῶν προδίδει τὴν ἐν αὐτοῖς ἀκμὴν τῆς ζωῆς. Θεῖον δῶρον κατὰ τὴν πίστιν ἡμῶν τὴν ἀληθῆ εἶναι ἡ ζωὴ, φίλοι μαθηταὶ εὐλογία Θεοῦ εἶναι ἡ ὑγία. Ὁ φιλόφρονος Σωτὴρ ἡμῶν κατὰ τὸν βραχὺν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βίον πόσοις δὲν παρέσχεν αὐτήν; Ὅθεν καταμάθετε ἐνταῦθα νὰ ἐκτιμάτε αὐτήν, γέυσασθε ἀπλήστως τῆς ἀγνωτάτης τρυφῆς, ἧς καθίστησι μετόχους τοὺς περιέποντας αὐτήν. Ἡ ἀνάμνησις αὕτη παραμένουσα ἀληστος ἐν τῇ μνήμῃ ὑμῶν θὰ περισώζῃ ὑμᾶς ἀσφαλῶς ἀπὸ τῆς λύμης καὶ τῆς σηπεδόνης, ἣν ἀναδίδει ἡ περὶ τὸν βίον τρυφή, αἱ ἐξεζητημένοι ἀπολαύσεις, αἱ ἀσφυκτικαὶ ἀτμόσφαιραι τῶν κατατριβῶν. Ἄλλὰ τῶν ψυχῶν ὑμῶν πρῶτιστα, τοῦ ἀγνοῦ καὶ ἀδόλου νοῦ καὶ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως ἀνάγκη, ὅπως ἐπιμεληθῆτε πρὸ παντὸς ἄλλου, φίλοι μαθηταὶ. Τούτων κατ'

ἐξοχὴν χρῆζομεν, καὶ ἡ καλλιέργια τοιούτων ψυχῶν εἴπερ που ἀλλαχοῦ δύναται νὰ συντελεσθῆ παρ' ὑμῖν ἐνταῦθα. Μάθετε νὰ ἀναίρητε τὸν νοῦν πρὸς τὸν οὐρανόν, οὕτω λαμπρὸν καὶ μέγαν ἀναπεταννύμενον πρὸ τῶν ὀμμάτων ὑμῶν ἐνταῦθα. Μάθετε νὰ διεισδύθητε εἰς τὸ ἄπειρον καὶ γυμνῆ τῇ ψυχῇ προσπίπτοντες πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Οὐρανοῦ βασιλέως ν' ἀντλήτε ἀπ' Αὐτοῦ φωτισμὸν καὶ ἐνίσχυσιν, οἷων οὐδαμοῦ καὶ ἐν οὐδενὶ θὰ τύχητε. Ἡ οὐπὼ ἰσχυρῶς σαλευθεῖσα ὑπὸ τῆς σκέψεως καὶ τοῦ βιοτικοῦ κλύδωνος ὑμετέρα ψυχὴ οὐπὼ δύναται ἐπακριβῶς νὰ νοήσῃ καὶ ἐκτιμῆσῃ ἡλίκων ἀγαθῶν ἔξετε προσοικειούμενοι τὴν εὐσεβῆ ταύτην ἔξιν. Τὰ θεμελιώδη προβλήματα τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τῶν ὄντων, τῆς ὑπάρξεως καὶ τοῦ προορισμοῦ ἡμῶν, οἴκοθεν ἐκάστοτε ἀναθρῶσκοντα ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ καὶ ταρασσοντα τὴν γαλήνην αὐτῆς, οὐδέποτε δὲ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δυνάμενα νὰ τύχωσιν ὀριστικῆς τινος καὶ ἀσφαλούς παρὰ τῶν ἀνθρώπων λύσεως, θὰ λύωνται αὐτομάτως ἐν τῇ οὕτω θεόθεν κατατρυφωμένῃ διανοίᾳ ἡμῶν. Οὕτω δὲ ἄνευ ματαίων κόπων, ἄνευ χρονοτριβῆς, ἄνευ ζητήσεων θὰ κατευθύνητε τὰ διαβήματα ἡμῶν, καὶ θὰ σταδιοδρομῆτε ἐν τῇ πολυδαίδαλῳ βιοτικῇ κονίστρᾳ, «οὐκ ἀδήλως», ἀλλ' εὐθὺ ἐκάστοτε πρὸς τὸν σκοπὸν βάλλοντες καὶ τούτου ἀσφαλῶς ἐπιτυχάνοντες. Καὶ ἐν ἀντιθέοις δὲ καὶ δειναῖς τοῦ βίου τροπαῖς, εἴτε ἰδίαις εἴτε κοιναῖς, οὐδέποτε θὰ καταλαβάνῃ ὑμᾶς ἡ ἀπελπισ συναισθησις τῆς ἰδίας ἀνεπικουρήτου ἀδυναμίας. Εἴθε μηδέποτε ἐντύχοιεν ἡμῖν τοιαῦτα περιστάσεις, ἀλλ' ἡ πυκνὴ περὶ ἡμᾶς ἀτμόσφαιρα καὶ ἡ τῶν στοιχείων πάλῃ εἶνε πάντως ἀπαισιῶν οἰωνοῖ, δυνάμενοι νὰ ἐμβάλωσι φρίκην εἰς τὰς ἀστηρίκτους ψυχάς.

Τὶ καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοῦς ἐπὶ

τὸ αὐτό! Ἀποσπασθέντες οἱ πολλοὶ τῶν φύσει ἀδελφῶν ἀνεύρετε ἐνταῦθα πληθὺν ἐν πνεύματι τοιοῦτων, συνδεομένων πρὸς ὑμᾶς διὰ τῶν οὐχ ἡττον τιμῶν καὶ ἰσχυρῶν δεσμῶν τῆς ὁμοφυλίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Μάθετε, ἀγαπητοί, νὰ ἀγαπάτε αὐτοὺς ὡς ὄντως ἀδελφούς. Πρὸς τοῦτο συμπράττουσι πάντα ἐνταῦθα· τὸ ὁμόσκηνον, τὸ ὁμοδίαιτον, ἢ ἐν τοῖς μαθητικοῖς πόνοις καὶ ταῖς ψυχαγωγίαις κοινότης, ἢ ἀμοιβαιότης τῶν σκέψεων καὶ τῶν αἰσθημάτων ὑμῶν. Καλλιεργήσατε ἐν ὑμῖν ἐνταῦθα τὴν ὑπάτην ταύτην χριστιανικὴν ἀρετὴν, ἐν ἣ καὶ ἀφ' ἧς πάσα ἄλλη τοιαύτη. Αὕτη καταστέλλει τὴν σύμφυτον ἀλαζονείαν καὶ αἶρει τὰς τοσοῦτων δεινῶν αἰτίους μικροφιλοτιμίας καὶ φιλοδοξίας αὕτη ἐμβάλλει ἀνοχὴν καὶ καρτερίαν, ὧν οὐκ ἄνευ αὕτη μάλασσει τὰς καρδίας καὶ γεννᾷ οὕτω καὶ τρέφει τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ πάσχοντας συμπάθειαν, ἀπαραίτητον καὶ πρὸς πρόληψιν καὶ ἀποτροπὴν τῶν βιαίων κοινωνικῶν κλοισμῶν· αὕτη καὶ τὰς φύσει ἐχθρότητας καταργεῖ, καὶ τὰ πατροπαράδοτα μίση σβεννύει, πολλῶ δὲ μάλλον συμπήγνυσι καὶ συναρμόζει τὰ φύσει ἀδελφὰ καὶ σύμφυτῃ. Καταστολῆς τῆς ἀλαζονείας καὶ ἰδιοτελείας, καὶ ὁμονοίας καὶ κοινοπραγίας εἶπερ ποτὲ χρῆζομεν, φίλοι μαθηταί. Εἶθε νὰ ἐμφορηθῶσιν αἱ ψυχαὶ ὑμῶν ἐνταῦθα τῶν εὐγενῶν τούτων καὶ χριστιανικῶν αἰσθημάτων. Εἶθε τὰ μάθητε νὰ ἀνατείνητε αἰεὶ εὐελπί τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ νὰ αἰσθάνησθε τὰς καρδίας παλλομένας ὑπὸ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ ἐνεργοῦ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης. Οὕτω μιμήσεσθε τοὺς μακαρίους Τρεῖς Μεγάλους Ἱεράρχας, καὶ ὡς αὐτοὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι γιγνόμενοι πολλὴν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχετε.

SISMANOGLIO
MIGLIARO